

**Activitatea de cooperare internațională,
asistență juridică în materie penală
și elaborare legislativă
/anul 2010/**

Activitatea Procuraturii Republicii Moldova prin prisma relațiilor internaționale pentru anul 2010 s-a conturat în următoarele direcții de bază, interdependente:

I. îndeplinirea la nivel departamental a activităților de realizare a procesului de integrare europeană;

II. colaborarea cu Procuraturile sau autoritățile similare din străinătate și cu organizațiile internaționale implicate în activitatea de combatere a criminalității;

III. asistența juridică internațională în materie penală, și

IV. procesul de avizare legislativă (în atribuțiile Secției din 24.05.2010).

I. 1. Evenimentul principal al perioadei de referință a fost vizitele de evaluare ale Comisiei Europene în cadrul celor 4 blocuri ale *Dialogului pentru liberalizarea regimului de vize*. Vizitele date au avut loc în perioadele 7-9 și 13-17 septembrie 2010. Procuratura Generală a participat activ la pregătirea informației relevante transmise experților anterior venirii în țară, inclusiv cu completare trimestrială, cât și la ședințele nemijlocite de întâlnire cu experții în cadrul blocului 3 - *ordinea publică și securitatea* (lupta cu crima organizată, inclusiv drogurile și traficul de ființe umane, cooperarea organelor de drept și judiciare în materie penală, inclusiv protecția datelor cu caracter personal, politica de prevenire și combatere a corupției și crimelor financiare) și blocului 4 – *relații externe*.

În evenimente au fost implicate următoarele subdiviziuni ale Procuraturii Generale: secția prevenire și combatere a traficului de ființe umane, secția asistență juridică internațională și integrare europeană, secția minori și drepturile omului, secția conducere a urmăririi penale în organele centrale ale MAI și SV, procuratura anticorupție, reprezentantul Moldovei la GRECO și Moneyval.

Experții europeni, la ședința de evaluare au menționat evoluția pozitivă a stării de fapt în domeniu, inclusiv și în cadrul organelor procuraturii. Raportul întocmit de experți va parveni oficial pentru cunoștință.

2. Au fost pregătite și transmise MAEIE informații referitoare la subiectele din Agenda de lucru a reuniunii privind lansarea *Dialogului privind Drepturile Omului RM-UE*, din aspectul competențelor Procuraturii: chestiuni privind condițiile de încarcerare și detenție, traficul de ființe umane, etc.

3. În vederea raportării Guvernului RM la ședințele Comitetului de Cooperare RM-UE, au fost pregătite și transmise la MAEIE și Ministerul Justiției informațiile referitoare la activitățile de progres realizate de Procuratura Republicii Moldova în implementarea obiectivelor *Politicii Europene de vecinătate la compartimentul „Dialogul politic și reforme”*: implementarea Legii cu privire la Procuratură, eradicarea relelor tratamente, instruirea procurorilor, combaterea traficului de ființe umane, asigurarea progresului în punerea în aplicare a recomandărilor GRECO, Cooperarea cu Eurojust etc.

II. 1.A continuat eficient cooperarea cu **Eurojust**. Deși, în prezent, între statul nostru și Eurojust nu sînt semnate careva tratate, deja s-au conturat un șir de cazuri de

cooperare între procurorii din Republica Moldova și procurorii de legătură la Eurojust ai României, Irlandei, Luxemburgului, Portugaliei, Republicii Cehe, Franței și Belgiei.

La invitația Procurorului General al Republicii Moldova, în perioada 21-22 iunie 2010 o delegație a reprezentanților Eurojust a efectuat o vizită oficială în Republica Moldova, în cadrul căreia a avut întrevederi la Procuratura Generală, Ministerul Justiției și Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Scopul vizitei a fost cunoașterea stării de lucruri în Republica Moldova cu privire la legislația și practica de aplicare a măsurilor de protecție a datelor cu caracter personal și acțiunile necesare de întreprins în vederea încheierii Acordului de Cooperare între Republica Moldova și Eurojust.

Evoluarea procesului de semnare a Acordului de cooperare, depinde de timpul adoptării noii legislații naționale cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

Vizita a fost una de reușită, care a conturat un șir de concluzii, acceptate de ambele părți, care urmează a fi respectate.

Totodată, Procuratura Generală a convenit în comun cu Ofițerul pentru protecția Datelor cu caracter personal al Eurojust asupra eforturilor comune de instruire a procurorilor din Moldova în materie de protecție a datelor cu caracter personal în cadrul urmăririi penale prin susținerea pentru participare la seminare conferințe internaționale și elaborarea cadrului normativ instituțional în acest domeniu.

Astfel, reprezentantul Procuraturii Republicii Moldova a participat la Trainingul în domeniul protecției datelor în cadrul urmăririi penale, organizat cu ajutorul Eurojust care s-a desfășurat în perioada 14-16 iulie 2010, la Madrid, Spania.

2. Pe parcursul anului 2010 procurorii din Moldova au efectuat **vizite de studiu** în statele europene în vederea preluării bunelor practici și asigurării realizării unei reforme eficiente a organelor Procuraturii.

- 15-19 martie 2010 - Procuratura Generală împreună cu Serviciul de Investigare a Crimelor Financiare și Serviciul de Investigații Speciale ale Republicii Lituania a organizat o vizită oficială de studiu pentru colaboratorii Procuraturii și CCCEC din Republica Moldova cu obiectivul „Extinderea limitelor în combaterea corupției, spălării banilor, precum și a altor crime organizate în scopul securizării sistemului național financiar-economic și de antreprenariat loial”.

- 27-29 aprilie 2010 - Vizită de studiu a Procurorului General în Ungaria la invitație Procurorului General al Ungariei.

- 17-21 mai 2010 - Vizită de studiu la Fischbachau, Germania pentru un grup de procurori din RM cu tema „Rolul procurorului în statul de drept”, organizată de Fundația Germană pentru cooperare juridică Internațională (IRZ)

- 06-09 octombrie 2010 - la invitația Ministerului Federal al Justiției din Germania, o delegație a Procuraturii Generale a Republicii Moldova în frunte cu Procurorul General, a efectuat vizită de lucru în Germania, cu susținerea IRZ.

- 12-16 decembrie 2010 - vizita de studiu în Scoția a unui grup de 6 procurori în cadrul Programului Comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei „Programul de susținere a democrației”

3. S-a continuat cooperarea cu **Programele Comune** ale Comisiei Europene și Consiliului Europei pentru Republica Moldova, și anume:

- privind sporirea independenței, transparenței și eficienței justiției în Republica Moldova, care și-a finisat activitatea în iunie 2010 și a avut un rol aparte în activitățile internaționale ale Procuraturii pentru anii 2008-2009.

- „*Programul de susținere a democrației*” pentru Republica Moldova – a fost aprobat ordinul nr.36/7 din 19.05.10 cu privire la constituirea grupului de lucru pentru realizarea Programului și reprezentanții PG au participat la ședințele Comitetului Coordonator al programului (10.06.10, 15.12.10) la care s-au prezentat activitățile, obiectivele și rezultatele propuse.

Cu susținerea Programului comun în cauză, au fost pregătiți la INJ formatori pentru seminare cascade în anii 2010-2011 cu tematicile „Standardele CEDO și CPT în materia prevenirii și combaterii relelor tratamente și impunității” și „Utilizarea măsurile alternative detenției preventive”. În anul 2010 au fost deja susținute 6 seminare cascadă.

În anul 2010 a fost pusă baza documentară a realizării asigurării Secției combateri tortură cu condiții necesare și corespunzătoare de muncă.

4. SEEPAG – Procuratura Moldovei continuă să participe activ în cadrul SEEPAG.

S-a participat la 2 reuniuni ordinare (14-15 aprilie 2010, 12-13 octombrie 2010), cu prezentare de discursuri pe teme „Practica statelor membre SEEPAG în identificarea, urmărirea, înghețarea și confiscarea activelor penale (bunurilor provenite din infracțiuni)” și „Schimbul de informații confidențiale în asistența juridică internațională în materie penală”.

În comun Centrul SECI și SEEPAG au organizat în perioada 22-23 iunie 2010, la București, România o întrunire privind cooperarea regională între procuraturi: “Workshop privind cooperarea organelor de drept în contextul activității procuraturii”, la care au participat 3 procurori din Republica Moldova. Reuniunea a formulat un șir de concluzii-recomandări pentru procurorii din statele participante în activitatea de asistență juridică internațională în materie penală.

La 26 noiembrie 2010, la Ankara reprezentanții SEEPAG au realizat schimbul de experiențe referitor la „Practica statelor membre SEEPAG în implementarea tehnologiilor informaționale în justiție”, unde Ministerul Justiției al Turciei a prezentat programul IT UYAP.

5. AIP - reprezentanții procuraturii RM, cu susținerea financiară a Consiliului European, au participat la cea de-a 15-cea Conferință a Asociației Internaționale a Procurorilor cu tema „Depășind frontierele” la Haga, Olanda în perioada 5-10 septembrie 2010.

Prin vizita efectuată au fost preluate informații utile activității Procuraturii în domeniul combaterii migrației ilegale, traficului de ființe umane, asistenței juridice internaționale și alte domenii de activitate de procuror. Totodată, în acest mod au fost întărite raporturile de colaborare cu Asociația Internațională a Procurorilor, membru al căreia este și Procuratura Generală a Republicii Moldova, prin participare la Adunarea Generală a Asociației, la care a fost aleasă noua conducere a acesteia – Președintele și Secretarul General.

6. IAACA - în perioada 02 - 05 noiembrie 2010 s-a participat la a 4-a Conferință Anuală și Adunarea Generală a Asociației Internaționale a Autorităților

Anticorupție în Macao, China. Lucrările Reuniunii s-au axat pe prevederile Capitolului IV al Convenției ONU contra Corupției – cooperarea internațională, fiind prezentate practicile, competențele, rezultatele activității, problemele și soluții ale acestora în domeniul extrădării, comisiei rogatorii, transferului de condamnați și de urmărire penală, cât și alte aspecte ale cooperării între organele de drept ale statelor străine în cazurile de corupție.

7. Crima cibernetică – reieșind din actualitatea temei și din faptul creării în Procuratură a subdiviziunii distincte competente în acest domeniu, pe parcursul perioadei de referință procurorii din subdiviziunea nou creată au participat la conferințe internaționale de specialitate: 23-25.03.2010, Strasbourg, Franța - Conferința internațională privind cooperarea în combaterea criminalității cibernetice, organizată de Consiliul Europei; 13.05.2010, Georgia, Tbilisi - întrunirea regională privind lupta cu crima organizată, sub egida Directoratului General privind drepturile omului și relațiile legale a CE, în cadrul Proiectului privind crimele cibernetice.

8. Combaterea corupției – s-a participat la Conferința Regională Anticorupție din Europa de Sud-est, organizată de Consiliul pentru Cooperare Regională (RCC) și Inițiativa regională Anticorupție (RAI), în colaborare cu Camera Deputaților din România și Ministerul Securității din Bosnia și Herțegovina; a 13-a ediție a Forumului Internațional al Procurorilor, care a pus în discuție multiple probleme apărute în cadrul cercetării infracțiunilor de corupție și conexe; Reuniunea pentru profesioniști guvernamentali de rang înalt, responsabili de implementarea legilor naționale anti-corupție organizată de Banca Mondială etc.

GRECO – conform deciziei GRECO din 5 decembrie 2008 Republica Moldova a pus deplin în executare sau a tratat în mod satisfăcător 9 recomandări din cele 15 adresate la runda 2 de evaluare, iar 6 – le-a executat parțial.

La sesiunea 27-30 septembrie a fost aprobat suplimentul (addendum) la raportul de conformitate la runda a 2-a. Conform acestuia, din cele 6 recomandări restante se preconizează a declara ca executate parțial 5, iar 1 - ca tratată satisfăcător. În aceste 5 recomandări este vorba despre elaborarea unor proiecte de legi, care încă nu au fost aprobate de Parlament.

În perioada 15-19 noiembrie a avut loc vizita experților în Moldova care au evaluat cadrul legal și instituțional cu referire la temele de evaluare pentru runda a 3-a de evaluare. Raportul de evaluare la runda 3 va fi aprobat la ședința din martie 2011.

9. Cooperarea cu Procuraturile din străinătate:

- la 16.07.10 a fost semnat la Odesa, Ucraina Acordul între Procuraturile Generale ale Republicii Moldova și Ucrainei în vederea executării art.3 din Tratatul bilateral menționat, cu referire la modul de legătură. Scopul Acordului este de a permite transmiterea de către procuraturile regionale și raionale ale Ucrainei direct Procuraturii Generale a Republicii Moldova a cererilor de asistență juridică în materie penală, cu respectarea anumitor condiții.

- Procuratura Generală a Republicii Moldova a propus Procuraturii Populare Supreme a Republicii Populare Chineze semnarea unui memorandum de cooperare, acțiune dictată de faptul, că între statele menționate nu au fost încheiate tratate

internaționale în materie de cooperare în domeniul combaterii criminalității și asistenței juridice internaționale.

Acesta a fost subiectul discuției între Prim adjunctul Procurorului General al republicii Moldova, Andrei Pântea și Procurorul General al Procuraturii Populare Supreme a Republicii Populare Chineze, profesorul Cao Jianming în cadrul întâlnirii bilaterale din 04.11.2010, ce a avut loc la Macao, China. La moment deja s-a convenit asupra conținutului documentului și urmează de coordonat data și locul semnării.

- au fost înaintate propuneri de negociere a Acordurilor de cooperare colegilor din țările baltice și Coreea de Sud.

10. Cooperarea cu organizații internaționale – aportul Procuraturii la aspirația de integrare europeană se realizează și prin aprecierea și susținerea eforturilor *Fundației Germane pentru Cooperare Juridică Internațională IRZ*, care permanent acordă susținere procuraturii prin organizarea vizitelor de studii, schimbului de experiențe, fiind în program și cursuri aprofundate de limbă germană, organizarea evenimentelor internaționale în Republica Moldova, *Misiunii NORLAM*, care oferă asistență în vederea creșterii eficienței instituțiilor care garantează drepturile omului și statului de drept, stabilirea limitelor competenței discreționare a procurorului în Republica Moldova în conformitate cu angajamentele și obiectivele de integrare europeană a Republicii Moldova, etc.

A continuat cooperarea cu OSCE, OIM, Ambasadele statelor străine în Republica Moldova (SUA, China, Italia, Ungaria, Bulgaria, Germania, România etc.) și s-au menținut raporturile cu Consiliul Coordonator al Procurorilor Generali ai CSI.

Pentru activitatea de cooperare internațională a Procuraturii în anul 2011 s-au propus ca priorități:

1. Semnarea Acordului de colaborare cu Procuratura Populară Supremă a Republicii Populare Chineze;
2. Colaborarea cu Procurorul General al Bavariei în vederea organizării în anul 2012 a Forumului Internațional al Procurorilor la Chișinău;
3. Colaborarea cu IRZ în vederea organizării în 2012 la Chișinău a conferinței internaționale pentru organele de drept cu subiectul „Recuperarea activelor dobândite prin infracțiuni de corupție și spălare de bani”.
4. Cooperarea mai intensă cu Eurojust.

III. În domeniul asigurării asistenței juridice internaționale, procurorii au efectuat un volum de lucru considerabil.

În luna februarie a fost finisată generalizarea activității de asistență juridică în materie penală a Procuraturii pentru anul 2009. Generalizarea a fost transmisă procuraturilor teritoriale și specializate și subdiviziunilor Procuraturii Generale, fiind conturate un șir de propuneri, pentru a îmbunătăți calitatea asistenței juridice primite și acordate.

Pe parcursul anului 2010 au fost inițiate **către statele străine 152 (182 – în 2009) cereri de extrădare** a infractorilor căutați de organele de drept ale Republicii

Moldova și reținuți sau localizați pe teritoriul altor state din cele **200 (238)** parvenite spre examinare.

Secția asistență juridică internațională și integrare europeană a examinat **20 (14) cereri de extrădare primite** de la autoritățile statelor străine, dintre care de către instanța de judecată au fost admise **8 (5)** cereri. În **4 (2)** cazuri s-a refuzat extrădare, iar **4 (5)** materiale au fost transmise după competență.

Procuraturile teritoriale și specializate au primit spre executare **496 (532) cereri de comisie rogatorie formulate de organele de drept străine**, din cele **519 (558)** examinate. Restul **19 (26)** au fost restituite inițiatorului.

Totodată, organele de drept naționale au formulat cu scop de inițiere către alte state **610 (324)** de cereri de comisie rogatorie dintre care **512 (271) au fost admise** spre transmitere părților solicitate.

Au fost primite de la autoritățile străine **39 (44)** cauze penale, dintre care **în 25 (29) cazuri s-a decis continuarea urmăririi penale** pe teritoriul Republicii Moldova.

În același timp, din **20 (24)** de cauze penale transmise la Procuratura Generală pentru **transferul urmăririi penale în alte state** au fost **admise doar 9(11) cazuri**.

În perioada de referință au fost examinate **86 (89) de petiții** ce prevedeau elemente de extraneitate, în majoritatea cazurilor fiind solicitate informații de la autoritățile străine cu prezentare de explicații petiționarilor.

Priorități la acest capitol pentru anul 2011:

1. generalizarea activității de asistență juridică în materie penală pentru anul 2010,
2. Analiza motivelor de refuz de către statele străine în extrădarea infractorilor căutați de către Republica Moldova, a deciziilor luate pe aceste cauze penale, inclusiv în cadrul cărora au fost expediate cereri de comisii rogatorii,
3. Realizarea evidenței practice a dosarelor de extrădare, comisii rogatorii, tranfer/preluare a urmăririi penale, petiții – îndeplinirea sistematică a tabelelor de evidență,
4. Controlul respectării termenelor de executare a cererilor de asistență juridică de către organele Procuraturii.

IV. În anul 2010 competența de elaborare legislativă a fost transmisă Secției asistență juridică internațională și integrare europeană. Pe parcursul anului au fost examinate 71 de solicitări de avizare a proiectelor de acte normative, parvenite de la Guvern, Parlament, Curtea Constituțională etc. cu pregătire de avize.

Totodată au fost elaborate/avizate 32 proiecte/modificări de acte normative departamentale: Regulamente, instrucțiuni etc. Printre acestea urmează de menționat:

- Recomandările metodice privind implementarea Strategiei de comunicare a Procuraturii în domeniul conlucrării cu societatea civilă.

- Regulamentul Consiliului Științific Consultativ al Procuraturii Regulamentul insignei Procuraturii,

- Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 294 din 25 de decembrie 2008 cu privire la Procuratură,

- Regulamentul intern al Procuraturii Generale,

- Regulamentul cu privire la distincțiile Procuraturii,

- Regulamentului Procuraturii Generale,

- Regulament privind modul de organizare și desfășurare a concursului pentru promovarea în serviciu a procurorilor,
- Regulamentului cu privire la modul de organizare și desfășurare a concursului pentru numirea în funcție a personalului auxiliar în organele Procuraturii,
- Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor.

Pentru anul 2011 se preconizează activitatea intensă asupra conceptului de reformă instituțională. În conformitate cu prevederile ordinului Procurorului General nr. 93/3 din 11 noiembrie 2010.

**Secția asistență juridică internațională și
Integrare europeană**

Pe parcursul anului 2010 Secția asistență juridică internațională și integrare europeană a activat în componența: A.Pîrnău – procuror, șef Secție, D.Rotundu – procuror, șef adjunct, procurorii - L.Nani, C.Burlac, N.Pascari, M.Sușițaia (decembrie), specialiști-principali – E.Luca, E.Cocîrlă (ianuarie-martie), E.Madan (din septembrie). În legătură cu reorganizarea Procuraturii, din luna mai 2010 în competențele funcționale ale Secției a fost inclus „procesul legislativ”, cu modificarea cadrului de personal. Astfel din luna mai cu atribuții la capitolul dat în Secție activează procurorii N.Vieru și V.Solomon.

Reieșind din faptul, că competențele secției sînt diversificate, atribuțiile colaboratorilor au fost repartizate după cum urmează:

- activitatea de asistență juridică internațională în materie penală – conducător – A.Pîrnău, colaboratori – L.Nani, C.Burlac, N.Pascari,
- activitatea de cooperare internațională – conducător – D.Rotundu, colaboratori – M.Sușițaia.
- procesul legislativ – conducător A.Pîrnău, colaboratori - N.Vieru, V.Solomon.

Aceasta însă nu a exclus implicarea de fiecare parte în activitățile de competența secției reieșind din necesitățile de moment.

Specialiștii-principali au fost implicați în procesul de evidență a activității Secției, protocol, traduceri etc.

În procesul de activitate, colaboratorii Secției au cooperat cu:

- *subdiviziunile Procuraturii* – în special Direcție control a urmării penale, procuraturile teritoriale și specializate; pentru procesul de cooperare internațională s-a cooperat cu toate subdiviziunile Procuraturii,
- *autorități naționale* – MAEIE, Ministerul Justiției, Departamentul instituții Penitenciare, Departamentul Servicii Operative al MAI, Centrul Național pentru Protecția datelor cu caracter personal, Serviciul Grăniceri, Serviciul Vamal, CCCEC
- *autoritățile străine* – Ministerele Justiției, Procuraturile din străinătate,
- *organizații internaționale* – organizații/proiecte atît rezidente în Republica Moldova, cît și cu sediul în alte state,
- *misiuni diplomatice acreditate pentru Republica Moldova.*